

Aan de Tweede Kamer

t.a.v. de vaste Kamercommissie voor

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Per e-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
06 december 2022	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman	06-21703581
Esme.wiegman@valente.nl	
Onderwerp	Ons kenmerk
Commissiedebat Participatiewet 14-12-2022	VA22-089

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 14 december spreekt u met minister Schouten over de Participatiewet. Valente wil als brancheorganisatie voor participatie, begeleiding en veilige opvang, uw aandacht vragen voor de bestaanszekerheid van mensen die dakloos zijn, voor vrouwen die vanwege huiselijk geweld naar de vrouwenopvang zijn gevlucht en voor mensen met ernstige psychische aandoeningen die beschermd wonen of begeleiding aan huis krijgen. We lezen in de brief over 'Participatiewet in balans' veel zaken die knelpunten in de uitvoering gaan verbeteren. Complimenten voor onder meer de bijverdienregeling, het vrijstellen van giften tot €1.200 en het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure! We zijn ook blij dat het ministerie van SZW deelneemt aan het Nationale Actieplan Dakloosheid dat u op 1 december 2022 heeft ontvangen.

We zien dat extra inspanningen hard nodig zijn om te zorgen dat de bestaanszekerheid voor mensen in kwetsbare situaties op orde komt. *Achtereenvolgens vragen we aandacht voor jongeren in kwetsbare (inkomens)situaties, verbetering van bijstandverlening en schuldhulp in de vrouwenopvang en verbreding van de mogelijkheden voor een praktijkopleiding.*

Jongeren zonder inkomen met risico op dakloosheid

De Nationale Ombudsman publiceerde recent het [rapport](#) 'Watertrappelen in de bijstand', over de situatie van jongeren in de leeftijdsgroep 18-20 jaar die niet rond kunnen komen en geen ouderlijke steun kunnen krijgen. Hij concludeert dat jongeren tegen diverse knelpunten aanlopen in wet- en regelgeving. Zoals de verplichte zoektermijn, waardoor jongeren met een dringende behoefte aan financiële hulp, vier weken moeten wachten voor toelating tot de bijstand. Daarnaast is (deeltijd) werken vanuit de bijstand onnodig ingewikkeld en niet altijd lonend.

De ombudsman wijst in zijn rapport ook op praktische problemen. Zo is de (weg naar de) bijstandsprocedure te ingewikkeld en ontbreekt het aan snelle, eenvoudig te begrijpen informatie over de bijstand. De manier van informeren en de begeleiding vanuit gemeenten sluiten niet altijd aan op de behoeften van jongeren. Bovendien is het beleid er niet op gericht dat jongeren vanuit de bijstand een opleiding volgen. Al helemaal niet als ze in de schuldhulpverlening zitten. Dan gaat werken altijd vóór studeren. Terwijl juist een studie ervoor kan zorgen dat jongeren niet alleen uit de bijstand komen, maar er ook niet meer in terugvallen.

Aanbevelingen Nationale Ombudsman

De ombudsman roept ministerie, gemeenten en uitvoeringsorganen op om de 4-weken zoektermijn naar werk of opleiding voor jongeren tot 21 jaar niet meer toe te passen en de bijstandsuitkering voor jongeren zonder ouderlijk vangnet altijd aan te vullen tot het sociaal minimum. En om meer in te zetten op duurzame uitstroom uit de bijstand. Ook beveelt hij aan om jongeren meer proactief en begrijpelijk te informeren en te zorgen voor goede (financiële) begeleiding.

In 'spoor 1' van de brief 'Participatiewet in Balans' is gezocht naar oplossingen voor bovengenoemde knelpunten. Bijvoorbeeld door de norm voor bijzondere bijstand aan jongeren die geen ondersteuning van ouders krijgen, te harmoniseren. De Ombudsman adviseert om de jongerennorm altijd aan te vullen tot het sociaal minimum.

We vragen ons af wat de minister precies bedoelt met 'harmoniseren'? Gaat zij de aanbeveling van de Nationale Ombudsman overnemen?

Ook adviseert de Ombudsman om voor jongeren tot 21 jaar de 4-weken zoektermijn niet meer toe te passen. In Spoor 1 staat dat de minister hier maatwerk voor wil bevorderen.

Is het niet eenvoudiger uitvoerbaar en effectiever om de aanbeveling van de Ombudsman hier op te volgen?

Kostendelersnorm en dakloosheid

We zijn blij dat per 1 januari 2023 de grens voor toepassing van de kostendelersnorm omhoog gaat naar 27 jaar. Vanwege de toegenomen financiële problemen van burgers en het grotere risico op dakloosheid vanwege bestaansonzekerheid, blijven we pleiten voor het geheel afschaffen van de kostendelersnorm om woningdelen, ook gezien de woningcrisis, op grote schaal mogelijk te maken.

Maak meer mogelijk inzake praktijkopleidingen

Valente neemt actief deel aan het convenant [Sterk door Werk](#) dat beoogt om de arbeidsdeelname van mensen met een psychische kwetsbaarheid te verhogen. Veel leden van Valente begeleiden cliënten om een praktijkopleiding te gaan volgen. Onze leden lopen er tegenaan dat die praktijkopleidingen beperkt mogelijkheden bieden. Een aantal praktijkopleidingen bevat zodanig theoretische onderdelen, zoals bijvoorbeeld een bepaald niveau van geletterdheid of digitale vaardigheid, dat cliënten nooit een certificaat van die opleiding zullen behalen. Terwijl zij in de praktijk een vak hebben geleerd en hun functie naar tevredenheid vervullen. Wij willen ervoor pleiten dat de minister gaat overleggen met haar collega van het ministerie van Onderwijs om ruimere mogelijkheden voor praktijkcertificaten te bevorderen.

Verbeteren bijstandsverlening en schuldhulp vrouwenopvang

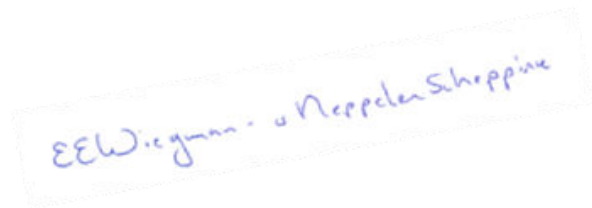
In april 2022 heeft de VNG een herziene [handreiking](#) gepubliceerd om problemen bij toepassing van wet- en regelgeving voor vrouwen in de vrouwenopvang op te lossen. Daar zijn inmiddels hele bemoedigende resultaten bij geboekt, onder meer in de dienstverlening en uitvoering. Gemeenten en vrouwenopvang hebben in 2022 nauw samen opgetrokken in de aanpak van financiële knelpunten. We zien dat dit lokaal tot goede resultaten leidt. Wij vinden het aan te bevelen dat gemeenten zoveel mogelijk effectieve werkwijzen van elkaar overnemen en van elkaar leren. Zeker nu het maar om 35 centrumgemeenten vrouwenopvang gaat.

Kan de minister bevorderen dat standaard werkwijzen en procedures worden ontwikkeld voor bijstandsverlening en schuldhulp aan vrouwen in de vrouwenopvang? We denken dat dit ook de

gemeenten helpt om zo efficiënt mogelijk om te gaan met de schaarse capaciteit bij afdelingen Werk en Inkomen van gemeenten.

Voor informatie of nadere toelichting op deze brief kunt u terecht bij ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

E.E. Wiegman - van Meppelen Scheppink

Esmé Wiegman–van Meppelen Scheppink

Directeur Valente